

Marnost nad marnost, Kniha Kazatel

*»Marnost nad marnost,
praví Kazatel,
marnost nad marnost, všechno je marnost.«
Co má člověk z celé své námahy,
s kterou se plahočí pod sluncem?*

*Jedno pokolení odchází a druhé přichází,
země však trvá stále.
Slunce vychází a zapadá,
chvátá k svému místu, kde vychází.
Vítr věje k jihu a stáčí se na sever,
vítr stále krouží,
znovu obnovuje svůj běh.
Všechny řeky tečou do moře,
a moře se nikdy nenaplní.
Na místo, kde řeky vznikají,
opět se vracejí.
Všechno unavuje,
nelze to ani vypovědět;
oko se nenasytí díváním
ani ucho se nenaplní posloucháním.
Co bylo, zase bude,
co se stalo, zase nastane
– není nic nového pod sluncem.
Vyskytne-li se něco,
o čem se řekne: »Hle, to je nové« –
dávno to bylo v dobách, které byly před námi.
Zapomíná se na to, co minulo,
a stejně to bude s budoucností.
Nezůstane na ni vzpomínka u těch,
kteří budou následovat.*

Já, Kazatel, jsem byl izraelským králem v Jeruzalémě. Uložil jsem si hledat a moudře zkoumat všechno, co se děje pod nebem. Je to obtížné zaměstnání, které Bůh uložil lidem, aby ho splnili. Prohlížel jsem všechna díla, která se dějí pod sluncem, a hle – všechno je marnost a chytání větru.

*Řekl jsem si ve svém srdci: »Nuže, zkusím tě s radostí; užijej rozkoše!« A hle-
i to je marnost. O smíchu jsem řekl: »Jak je nesmyslný!« A o radosti: »Jaký
z ní prospěch?« Snažil jsem se osvěžit své tělo vínem – zatímco jsem myslí
směřoval k moudrosti – přidržel jsem se pošetilosti, dokud bych nepochopil, co
je dobré pro lidi dělat tady dole po všechny dny života.*

*Uvažoval jsem o moudrosti, hlouposti a pošetilosti. Co udělá králův
nástupce? To, co už dělal předtím. Poznal jsem, že moudrost předčí hloupost,
jako světlo předčí tmu.*

*»Moudrý vidí před sebou, ale hlupák kráčí v temnotě.« Také jsem poznal, že
všechny potkává stejný osud.*

*A řekl jsem si pro sebe: »I mne potká stejný osud jako hlupáka. Proč tedy
být moudrý? Jaký užitek z toho?« A řekl jsem si pro sebe: »I tohle je marnost.«
Vždyť se zrovna tak nevzpomíná dlouho na moudrého jako na hlupáka. Když
uplyne nějaký čas, na všechno se zapomene. Moudrý právě tak umře jako
hloupý.*

*Proto se mi zošklivil život, neboť nic se mi nelíbí, co se děje pod sluncem,
všechno je marnost a chytání větru. Proto se mi zošklivila všechna má práce,
kterou jsem tady vykonal a kterou musím zanechat tomu, kdo přijde po mně.
Kdo ví, zda bude moudrý, nebo hloupý? A přece bude rozhodovat o celé mé
práci, která mě stála námahu a píli (tady) pod sluncem. I to je marnost. Proto
jsem ztratil všechnu naději ze své práce, kterou jsem vynaložil pod sluncem.
Vždyť se stává, že někdo pracuje moudře, rozvážně a úspěšně, a nakonec to dá
do vlastnictví jinému, kdo na tom nepracoval. I to je marnost a velké zlo.*

*Co má člověk za všechno svoje namáhání a snahu, s níž se plahočí pod
sluncem? Ano, po všechny dny má jen starosti; trápení je jeho zaměstnáním,
ani v noci si jeho srdce neodpočine. I tohle je marnost. Nic není lepší pro
člověka, než aby jedl a pil a měl se dobře za všechnu svou práci. A uvědomil
jsem si, že i to je z Boží ruky. Neboť kdo by mohl jíst a pít bez Boha? Vždyť
člověku, který je mu milý, dává moudrost, poznání a radost, ale hříšníkovi
ukládá sbírat a shromažďovat, aby to nakonec zanechal tomu, kdo je milý
Bohu. I to je marnost a chytání větru.*